

Bevarandeplan för Natura 2000-område Araslövssjöområdet

SE 0420146

SPA beslutat av Regeringen 1996-12.

Bevarandeplan kungjord av Länsstyrelsen i Skåne län 2005-12-16.

Kommun: Kristianstad
Läge: omedelbart NV om Kristianstad
Markägare: staten, kommunen, privata
Areal: 1133 ha

Araslövssjöområdet är förutom ett Natura 2000-område också:

- en väsentlig del av våtmarksområdet i Biosfärområde Kristianstads Vattenrike (enl UNESCO-MAB)
- område innehållande naturreservaten Näsby fält, Ister näset och Fredriksdalsviken
- område delvis utpekade som SCI-områden inom Natura 2000-nätverket (SE0420308 Araslövssjön, SE0420252 Lingenäsen, SE0420253 Västra Fäladen)
- del av Ramsarområde (3SE003 Helgeån)
- del av område av riksintresse för naturvård (N 64, Helgeåns nedre lopp),
- ingående i länets Natur- och kulturmiljövårdsprogram (omr 57 Araslövssjön, i Kristianstads kommun)
- del av område i nationell bevarandeplan för odlingslandskapet (L8001 Araslöv-Vinnö-Hammarsjön-Helgeåns nedre lopp – Norra Fälad)
- ingående i Naturvård i Kristianstads Vattenrike – Handlingsprogram för 1998-2000 (Länsstyrelsen och Kristianstads kommun)
- delvis ingående i Kristianstads kommuns Naturvårdsfond för naturvård och friluftsliv
- omfattas av Kristianstads kommuns jaktpolicy beträffande förbud mot jakt av våtmarksfåglar inom Ramsarområdet
- område med förbud mot vattenskidåkning
- område med strandskydd (i snitt 300 m på land- och sjösidan)
- del av Nedre Helgeåns Fiskevårdsområde

Vad betyder Natura 2000?

Natura 2000-områdena ska bidra till att skyddsvärda naturtyper och arter får ett långsiktigt bevarande. Att en mark brukas på ett lämpligt sätt är i många fall en förutsättning för att skyddsvärda naturtyper och arter ska kunna bevaras. Bevarandeplanen ska peka ut naturvärdena för ett område och beskriva vad som krävs för att värdena långsiktigt ska finnas kvar.

Fågelarter enligt Natura 2000

Områdets Natura 2000-fågelarter (se tabell 1 och bilaga 2),

Tabell 1. Fågelarter enligt Natura 2000 med Natura 2000-koder inom parentes och deras förekomstform i området. Redovisningen baseras främst på inventeringar utförda i Nordöstra Skånes Fågelklubbs regi och uppgifter från Nordöstra Skånes Fågelklubbs årsrapportdatabas)

kod	artnamn	vetenskapligt namn	förekomstform
A021	Rördrom	<i>Botaurus stellaris</i>	Häckare, 1-2 par
A038	Sångsvan	<i>Cygnus cygnus</i>	Regelbunden rastare och övervintrare, max 200 (max 500 under 1970-80-talet)
A068	Salskrake	<i>Mergus albellus</i>	Regelbunden rastare och övervintrare, max 50
A072	Bivråk	<i>Pernis apivorus</i>	Möjlig häckare 1 par
A074	Röd glada	<i>Milvus milvus</i>	Häckare, 1-2 par
A081	Brun kärrhök	<i>Circus aeruginosus</i>	Häckare, 8-10 par
A082	Blå kärrhök	<i>Circus cyaneus</i>	Regelbunden rastare och övervintrare, max 5
A084	Ängshök	<i>Circus pygargus</i>	Oregelbunden häckare, 1 par
A094	Fiskgjuse	<i>Pandion haliaetus</i>	Häckare, 1 par. Regelbunden rastare.
A098	Stenfalk	<i>Falco columbarius</i>	Regelbunden rastare, max 5
A119	Småfläckig sumphöna	<i>Porzana porzana</i>	Oregelbunden häckare, 1-3 ropande fåglar
A122	Kornknarr	<i>Crex crex</i>	Oregelbunden häckare, 0-3 ropande fåglar
A127	Trana	<i>Grus grus</i>	Häckare, 1-2 par. Regelbunden rastare.
A151	Brushane	<i>Philomachus pugnax</i>	Häckare, upp till 5 par.
A190	Skräntärna	<i>Sterna caspia</i>	Rastare, enstaka ex.
A197	Svarttärna	<i>Chlidonias niger</i>	Oregelbunden häckare. Upp till 35 par.
A222	Jorduggla	<i>Asio flammeus</i>	Rastare, enstaka ex.
A229	Kungsfiskare	<i>Alcedo atthis</i>	Rastare. Häckar i intilliggande vattendrag, födosöker inom området.
A236	Spillkråka	<i>Dryocopus martius</i>	Rastare, upp till 5 ex.
A272	Blåhake	<i>Luscinia svecica</i>	Rastare (bristfällig kunskap)
A307	Höksångare	<i>Sylvia nisoria</i>	Rastare (bristfällig kunskap)
A338	Törnskata	<i>Lanius collurio</i>	Häckare, 2-3 par. Rastare.

Övriga arter som utgjort grund för Natura 2000-utpekandet

A039	Sädgås	<i>Anser fabalis</i>	Regelbunden rastare och övervintrare, upp till 3500 ex
A044	Kanadagås	<i>Branta canadensis</i>	Regelbunden rastare och övervintrare, upp till 4000 ex
A240	Mindre hackspett	<i>Dendrocopus minor</i>	Häckare, 3-4 par

Bevarandesyfte och bevarandemål

Det övergripande bevarandesyftet är att upprätthålla gynnsam bevarandestatus för ovan nämnda fågelarter inom den biogeografiska regionen.

För Araslövssjöområdet innebär detta följande bevarandemål:

- populationerna och individerna av respektive fågelart skall bibehållas eller öka
- livsmiljön för respektive fågelart skall bibehållas
- den jaktpolicy bibehålles som för närvarande tillämpas, dvs att jaktfria zoner upprätthålles genom att jakt på våtmarksfåglar inte bedrivs inom statligt eller kommunalt ägd mark (omfattar idag 60 % av Natura 2000-området)
- begränsning av störning från det rörliga friluftslivet

Framtida uppföljning av planen kan medföra att nuvarande bevarandemål ändras och att nya mål läggs till.

Beskrivning

Områdesbeskrivning

Araslövssjöområdets SPA-område utgör den nordligaste delen av våtmarksområdet längs Helgeån, utmed dess flacka lopp mellan Torsebro och havet.

Området omfattar den näringsrika, grunda och delvis igenväxta Araslövssjön med omkringliggande strandmarker, som utgörs av

- hävdade betes- och slåtterängar,
- ohävdade högröts-, starr- och bladvassdominerade marker med omfattande inslag av videstrandsnår
- aldominerade strandskogar inom lågläntare partier
- omväxlande lundartade lövskogar och torrare betesmarker och slåtterängar inom högläntare delar

Området präglas och karakteriseras av de naturligt och återkommande översvämningarna som regelbundet sätter strandängar och strandskogar under vatten.

Se vegetationskarta, **bilaga 1**.

Natura 2000-fågelarterna och deras livsmiljöer

Området är framför allt viktigt för häckande och rastande våtmarksfåglar. Det gäller såväl större arter och artgrupper som svanar, gäss, änder och vadarfåglar, som småfåglar (tättingar) som i stora antal häckar och utnyttjar området för födosök när de rastar under flyttningen. Strandskogarna och strandsnåren är viktiga födosökmiljöer för flera arter häckande och övervintrande hackspettar. Slutligen är området ett viktigt födosöksområde hela året för många rovfågelarter.

Förutsättningar för gynnsam bevarandestatus

Ett nära samarbete mellan berörda myndigheter och den som äger eller brukar en mark är en av de viktigaste förutsättningarna för att ett områdes värdefulla livsmiljöer och arter ska finnas kvar.

En gynnsam bevarandestatus för områdets fågelarter förutsätter:

- en fortsatt god betes- och slåtterhävd av hävdade marker
- fortsatt skötsel enligt fastställda skötselplaner av de inom Natura 2000-området beslutade naturreservaten.
- bibehållen jaktpolicy på statligt och kommunalt ägd mark (dvs att jaktfria zoner upprätthålles genom att jakt på våtmarksfåglar inte bedrivs här), eller att en ändamålsenlig och samordnad förvaltning av våtmarksfågeljakten sker inom hela området, exempelvis inom ramen för etablerande av jaktvårdsområde
- att störningen från det rörliga friluftslivet hålls på en ur de berörda fågelarterna acceptabel nivå
- fortsatt naturlig översvämningsregim av Helgeån
- att det fortsättningsvis finns sävruggar eller annan vegetation som kan utgöra boplats- och födosökmiljö för bland annat svarttärnan
- uppföljning av vattenkvaliteten i Helgeån och uppföljning av vegetationssituationen i sjön med avseende på övervattensvegetation

Ytterligare information om Natura 2000-arterna i tabell 1 kan hämtas från Naturvårdsverkets art- och biotopvägledning under rubrikerna "Förutsättningar för gynnsam bevarandestatus" och "Ekologiska krav". Se Naturvårdsverkets webbplats www.naturvardsverket.se.

Risk för skada

De största riskerna för områdets Natura 2000-fågelarter är:

- försämrad eller upphörd hävd av områdets betes- och slåtterängar
- igenväxning av sjöytan på grund hög näringsstatus i vattnet eller tvärtom en minskning som det finns tendens till nu, möjligen förorsakad av grågåsbete, som kan orsaka sämre skydd för häckande fåglar, evertetrater som utgör föda etc.
- försämrade förutsättningar för undervattensvegetation och evertetrater på grund av vattenkvalitetspåverkan (humus, grumlighet, eutrofierande ämnen mm orsakad av bl a humustillförsel från avrinningsområdet norr om eller tillförsel av järn- och aluminiumhaltigt vatten från invallningsföretag norr om Fredriksdalsviken), förändrade vegetationsförhållanden mm.
- en upprensning av rännan genom sjön med stöd av gällande vattendom kan få negativa konsekvenser genom påskyndad igenväxning och uppgrundning och periodvis försämrad vattenomsättning
- etablering av vindkraftverk i anslutning till de delar av området som hyser hävdade strandängar
- störning på grund av det rörliga friluftslivet (fiske- och båtfarande) om man inte genom olika styrningsmetoder kan hålla denna på en acceptabel nivå

Ytterligare information om Natura 2000-arterna i tabell 1 kan hämtas från Naturvårdsverkets art- och biotopvägledning under rubriken ”Hotbild”. Se Naturvårdsverkets webbplats www.naturvardsverket.se.

Bedömning av bevarandestatus

Bevarandestatusen för en fågelart bedöms utifrån graden av bevarande och möjligheterna att återställa artens habitat. Detta gäller oavsett om det utgör bohabitat, födosökshabitat eller habitat som den utnyttjar för andra ändamål (natt-/dagvila, fjädervård etc) under häckning, flyttning eller övervintring. Man utgår från artens behov och bedömer detta bland annat utifrån habitatets struktur.

Bevarandestatusen för områdets Natura 2000-fågelarter baseras på utförda inventeringar samt författarens kännedom om områdets fågelfaunan och dess förutsättningar inom området (se tabell 2).

Tabell 2. Bevarandestatus 2005 för områdets Natura 2000-arter

kod	art	art (vetenskapligt)	bevarandestatus
A021	Rördrom	<i>Botaurus stellaris</i>	gott bevarande
A038	Sångsvan	<i>Cygnus cygnus</i>	gott bevarande
A068	Salskrake	<i>Mergus albellus</i>	gott bevarande
A072	Bivråk	<i>Pernis apivorus</i>	gott bevarande
A074	Röd glada	<i>Milvus milvus</i>	mycket gott bevarande
A081	Brun kärrhök	<i>Circus aeruginosus</i>	mycket gott bevarande
A082	Blå kärrhök	<i>Circus cyaneus</i>	mycket gott bevarande
A084	Ängshök	<i>Circus pygargus</i>	gott bevarande
A094	Fiskgjuse	<i>Pandion haliaetus</i>	gott bevarande
A098	Stenfalk	<i>Falco columbarius</i>	mycket gott bevarande
A119	Småfläckig sumphöna	<i>Porzana porzana</i>	gott bevarande
A122	Kornknarr	<i>Crex crex</i>	ordinärt eller minskat bevarande
A127	Trana	<i>Grus grus</i>	mycket gott bevarande
A151	Brushane	<i>Philomachus pugnax</i>	gott bevarande
A190	Skräntärna	<i>Sterna caspia</i>	gott bevarande
A197	Svarttärna	<i>Chlidonias niger</i>	ordinärt eller minskat bevarande
A222	Jorduggla	<i>Asio flammeus</i>	gott bevarande
A229	Kungsfiskare	<i>Alcedo atthis</i>	gott bevarande
A236	Spillkråka	<i>Dryocopus martius</i>	gott bevarande
A272	Blåhake	<i>Luscinia svecica</i>	gott bevarande
A307	Höksångare	<i>Sylvia nisoria</i>	gott bevarande
A338	Törnskata	<i>Lanius collurio</i>	gott bevarande
A039	Sädgås	<i>Anser fabalis</i>	gott bevarande

A044	Kanadagås	<i>Branta canadensis</i>	gott bevarande
A240	Mindre hackspett	<i>Dendrocopus minor</i>	gott bevarande

Skydd och bevarandeåtgärder

Ingrepp som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område kräver tillstånd av länsstyrelsen enligt 7 kapitlet 27-29 § miljöbalken. Detta gäller oavsett om ingreppet sker inom eller utanför ett Natura 2000-område. Bevarandeplanen ska också fungera som underlag för bedömningen av om tillstånd behövs och om tillstånd kan ges. Om tillstånd inte kan ges och Natura 2000 innebär avsevärda begränsningar i pågående markanvändning inom den berörda delen av fastigheten har markägaren rätt till ersättning. Mer information finns i Naturvårdsverkets broschyr "Natura 2000 Värdefull natur i Sverige" och på Naturvårdsverkets webbplats www.naturvardsverket.se.

Skydd

Naturreservaten Fredriksdalsviken, Näsby fält och Ister näset omfattar 666 ha och utgör därmed 60 % av områdets yta. Området omfattas av utvidgat strandskydd (300 m både ut i sjön respektive upp på land).

Bevarandeåtgärder

Staten har det övergripande ansvaret för skötseln av Natura 2000-områdena och för att bevarandemålen uppnås. En förutsättning för att nå dessa mål är ett gott samarbete mellan staten och den/dem som äger eller brukar marken. Om skötseln av ett Natura 2000-område orsakar merkostnader för en markägare/arendator kan ersättning fås, till exempel miljöersättning för betesmarker. Markägaren kan även skriva skötselavtal med Länsstyrelsen. Mer information om regler, ansvar och ersättningar i samband med Natura 2000 finns i Naturvårdsverkets broschyr "Natura 2000 Värdefull natur i Sverige" och på Naturvårdsverkets webbplats www.naturvardsverket.se.

Omprovning av vattendom

Befintlig vattendom för Nedre Helgeåns Regleringsföretag bör omprövas för att bättre kunna tillgodose naturvårdsintressena, bl a när det gäller strömningsförhållandena i sjön, rensningsförfarande och hantering av muddermassor.

Styrning av friluftslivet

Det är viktigt att följa upp och vid behov försöka styra friluftslivet till lands och vatten för att minimera störningen på fågellivet.

Restaureringsåtgärder

Omfattande åtgärder för restaurering av områdets strandängar har skett sedan början 1990-talet och vissa arealer återstår enligt upprättade skötselplaner. Åtgärderna har omfattat buskröjning, vegetationsbehandling (putsning, bränning, tubbearbetning mm), uppförande av stängsel och återupptagen betes- och slätterhävd. Åtgärderna har skett vid Åby ängar, Fredriksdalsviken, Norra Lingenäset och Aludden i norr samt Västra Fäladen i sydost. Åtgärder har också utförts i syfte att öka andelen död ved genom fällning och ringbarkning av asp och al inom Näsby fält naturreservat.

Långsiktigt skulle det vara värdefullt om de kraftledningarna som går genom området kunde förläggas utanför området eller jordförläggas.

Löpande skötsel

Sker främst i form av löpande betes- och slåtterhävd av arrendatorer på privat, statligt och kommunalt ägd mark och återkommande röjning av busk uppslag. Klippning av säv-, bladvass och näckrosor sker inom begränsad yta i centrala delen av sjön samt i anslutning till ett par mindre landkontakter vid sjöns östra sidan. Omfattningen av klippningen kan komma att påverkas av den utvärderingen av klippningen som planeras ske under sensommaren-hösten 2005.

Störningar av det rörliga friluftslivet minimeras i första hand genom fortsatt tillämpning av olika mjukstyrningsprinciper (ex.vis utläggning och uppskyllning av vandringsstråk, frivilliga överenskommelser med fiskevårdsområdet om fiskefria zoner, utarbetande och ajourföring av underlag för olika entreprenörers och organisationers resmålsplanering)

Viktigt att tänka på

Alla som planerar att utföra en åtgärd som man tror kan påverka ett områdes naturvärden ska på ett tidigt stadium kontakta Länsstyrelsen. Det underlättar eventuell tillståndsprövning som Länsstyrelsen ska göra. När det gäller åtgärder på skogsmark ska istället Skogsvårdsstyrelsen kontaktas.

Uppföljning

1. Viss uppföljning av områdets häckande och rastande fåglar har skett genom den lokala ornitologiska föreningen, med ekonomiskt stöd från Världsnaturfonden WWF och Länsstyrelsen, förmedlat genom verksamheten i Kristianstads Vattenrike. Bl a har uppföljning av häckande strandängsfåglar skett med 5-6 års intervall inom hela våtmarksområdet inklusive detta SPA-område. Det är viktigt att få en bra och långsiktig struktur på, och säkra de ekonomiska förutsättningarna för, uppföljningen av olika arter och artgrupper. Likaså är det viktigt att fortsätta de månatliga räkningar som fågelklubben utför av rastande gäss under vinterhalvåret och att följa upp de flyginventeringar av häckande grågäss som sker med stöd av grågäsförvaltningsplanen.
2. Markhävdkartering för genomgång av hävdstatus har skett med 6-7 års intervall sedan 1989. Den senaste utfördes 2002. Det är angeläget att denna uppföljning fortsätter och sker med samma tidsintervall då den utgör en viktigt förutsättning för tolkningen av resultaten från strandängshäckfågelinventeringen.
3. Under september 2005 har en IR-flygfotografering av Hammarsjön utförts för att dokumentera förändringar av säv- och bladvassvegetationen. Starka indikationer finns på att denna har minskat kraftigt sedan den föregående IR-flygfotograferingen i mitten av 1980-talet. Ett forsknings- eller uppföljningsprojekt planeras för att klarlägga orsakssambanden och föreslå eventuella åtgärder.
4. Mot bakgrund av det periodvis höga antalet samlade fåglar bör behovet av eventuell uppföljning som rör smittspridning från fåglar uppmärksammas.
5. Mot bakgrund av att ca 40 % av området utgörs av privat mark, där ingen reglering av jakten på våtmarksfåglar sker, skulle en uppföljning av jaktens inverkan på bevarandestatusen vara värdefull att genomföra.

Övrigt

Bevarandeplanen gäller tillsvidare. Bevarandeplanen kommer att revideras om ny kunskap ger anledning till det. Samordning bör ske med bevarandeplanen för SCI-området och skötselplanerna för naturreservaten för att undvika målkonflikter.

Framtagande av metoder och parametrar för uppföljningen av Natura 2000-fågelarterna är under arbete i ett separat projekt och kommer därför i ett senare skede att kompletteras i bevarandeplanen. Metoder för uppföljning av det rörliga friluftslivets, fiskets och jaktens störningar på fågellivet (möjligheterna att erhålla/vidmakthålla god bevarandestatus) är viktiga att utveckla och tillämpa.

Referenser

- Cronert Hans, 1991. *Våtmarksområdet utmed nedre Helgeån -förslag till plan*, Kristianstads kommun, Länsstyrelsen i Kristianstads län
- Cronert, H. 1996. *Vilken betydelse har restaureringen av strandängar i nedre Helgeåns våtmarksområde? – resultat från häckfågelinventering av sex strandängsområden*. Medd. nr 16 från Nedre Helgeåns Fågelstation. SPOVEN 1996 nr 2 s57-66.
- Cronert, H. 2001. *Araslövssjöns häckfåglar under ett kvarts sekel*. Meddelande nr 25 från Nedre Helgeåns Fågelstation, Anser 4/ 2001 s. 209-216
- Cronert H. 2004. *Naturvård i Kristianstads Vattenrike-handlingsprogram 2004-2006*. Länsstyrelsen i Skåne län och Kristianstads kommun.
- Cronert, H. & Lindblad, T. 1992. *Inventering av sex strandängar inom nedre Helgeåns våtmarksområde våren 1990*. Medd. nr 3 från Nedre Helgeåns Fågelstation. SPOVEN 1992 nr 1 s 3-18.
- Cronert, H. & Lindblad, T. 1998. *Häckande simänder och vadare på strandängarna i Kristianstads Vattenrike. Resultat från en inventering våren 1997*. Meddelande nr 20 från Nedre Helgeåns Fågelstation. Anser 37 (1998) 89-102
- Cronert, H. & Lindblad T. 2004. *Strandängsinventering längs nedre Helgeån i Kristianstads Vattenrike våren 2003. En jämförelse med resultatet från 1997 års inventering..* Meddelande nr 32 från Nedre Helgeåns Fågelstation. Anser 2/2004, s 65-78.
- Johansson, R. & Cronert, H. 1989. *Hammar sjöns häckande fåglar. Utveckling och nuvarande status 1956-1986*. Nordöstra Skånes Fågelklubb och Länsstyrelsen i Kristianstads län.
- Leike, I & Åhsberg, B. *Rördrommen i Nordöstra Skåne år 2000*. Spoven nr 3 2001. Nordöstra Skånes Fågelklubb.
- Magnusson, S-E., Andersson, J. & Vägren, G. 1989. *Markhävdkartering 1989. Helgeåns nedre vattenområde från Torsebro till havet..* Spoven, supplement nr 1. Nordöstra Skånes Fågelklubb och Kristianstads Vattenrike.
- Ovesson, P. 2003. *Markhävdkartering 2002. Hävd tillståndet på betesmarker och slåtterängar inom Nedre Helgeåns våtmarksområde i Kristianstads Vattenrike*. Skåne i utveckling 2003:34. Länsstyrelsen i Skåne län och Kristianstads kommun.
- Svensson, M. 2002. *Skog och trädmiljöer längs nedre Helgeån i Kristianstads Vattenrike*. Skåne i utveckling 2002:1. Länsstyrelsen i Skåne län och Kristianstads kommun.
- Wallsten, E. 1999. *Näsby fält med Västra fäladen, Lingenäsen och östra delen av Araslövssjön i Kristianstads Vattenrike..* Skåne i utveckling 99:20. Länsstyrelsen i Skåne län och Kristianstads kommun.
- Wendt-Rasch, L. & Cronert, H. 1996. *Markhävdkartering 1996. Helgeåns nedre vattenområde i Kristianstads Vattenrike*. Spoven, supplement nr 5. Länsstyrelsen i Kristianstads län och Ekomuseum, Kristianstads Vattenrike, Kristianstads kommun.

Bilagor

1. Kartor Natura 2000 SPA område
2. Ingående fågelarter enligt Natura
3. Markanvändning och vegetation inom Araslövssjöområdet (SE 0420146)

Upprättad av Länsstyrelsen i Skåne län
Planförfattare: Hans Cronert
Senast reviderad 2005-12-06 av Hans Cronert

Bilaga 2

Ingående arter enligt Natura 2000 i Araslövssjöområdet

Rördrom – *Botaurus stellaris* (A021)

Beskrivning	Rördromen kräver grunda slättsjöar med täta vassbestånd (1-10 ha) och med god tillgång på fisk, grodor och vatteninsekter.
Hotbild inom området	Den minskande förekomsten av bladvass, möjligen orsakad av intensivt grågåsbyte kan utgöra ett hot. Gammal bladvass utgör bristvara vissa år på grund av isrörelser i samband med eller efter isläggning. Gammal vass tenderar att minska.
Rödlistning	VU, sårbar.
Bevarandeåtgärder	Viktigt att regelmässigt följa förekomsten av bladvass och att vara restriktiv med kommersiell vasstakt.
Bevarandestatus	Kunskapen är begränsad, men det bör vara gott bevarande.

Sångsvan - *Cygnus cygnus* (A038)

Beskrivning	Sångsvanen häckar i grunda, vegetationsrika vatten. Den kräver god tillgång på undervattensväxter under häckningssäsongen, liksom lämplig och god tillgång på grön växlighet under vintersäsongen. Arten kräver relativt ostörda områden under sin flyttning och övervintring.
Hotbild inom området	Få eller inga par häckar i området. Kan konstatera att antalet rastande sångsvanar i Araslövssjön och Hammarsjön minskat 60-80% mellan 1970-80-talet och 2000. Om det beror på ändrade flyttvanor eller förändringar i sjöarna är inte känt.
Rödlistning	VU, sårbar.
Bevarandeåtgärder	Viktigt att regelmässigt följa förekomsten av bladvass och att vara restriktiv med kommersiell vasstakt.
Bevarandestatus	Kunskapen är begränsad, men det bör vara ordinärt eller gott bevarande.

Salskrake – *Mergus albellus* (068)

Beskrivning	Salskraken häckar i övre Norrland och rastar och övervintrar i sjöar och grunda kustområden. Den lever på insekter och mollusker och till mindre del av fisk.
Hotbild inom området	Faktorer som påverkar förekomsten av evertebrater och småfisk påverkar förutsättningar för rastande fåglar.
Rödlistning	NT, missgynnad.
Bevarandeåtgärder	Inga speciella åtgärder förordas.
Bevarandestatus	Kunskapen är begränsad, men det bör vara gott eller mycket gott bevarande.

Bivråk - *Pernis apivorus* (A072)

Beskrivning	Bivråken häckar i eller i anslutning till området. I södra Sverige är bivråkens optimala miljö ett småbrutet blandskogslandskap i närheten av en sjö eller något vattendrag. Förekomsten av äldre och luckrika skogsbestånd, gärna omväxlande med naturbetesmarker och med ett stort inslag av bryn gynnar förekomsten av getingar vars larver bivråken föder upp sina ungar med.
Hotbild inom området	Kunskap saknas.
Rödlistning	VU, sårbar.
Bevarandeåtgärder	Viktigt att bibehålla mosaiken med lövskog/lövsumpskog, strandsnårskogar med sälg och öppna hävdade områden.
Bevarandestatus	Kunskap saknas, men bör vara gott eller mycket gott bevarande.

Röd glada - *Milvus milvus* (A074)

Beskrivning	Röd glada häckar med några par i dungar och kanten av skogspartier i och i anslut-
-------------	--

	ning till området. Den har brett och varierat födoval. Området utnyttjas för födosök under hela året.
<i>Hotbild</i>	För närvarande finns goda bestånd av arten i landet och då framför allt i Skåne, liksom på Kristianstadsslätten.
<i>Rödlistning</i>	-
<i>Bevarandeåtgärder</i>	Inga speciell åtgärder krävs för närvarande.
<i>Bevarandestatus</i>	Mycket gott bevarande.

Brun kärrhök - *Circus aeruginosus* (A081)

<i>Beskrivning</i>	Arten häckar i området och är starkt knuten till vassrika eutrofa slättsjöar. En förutsättning för häckning är att det finns tillgång på tät gammalvass eller liknande vegetation att bygga boet i. Jaktutflykter över åker- och ängsmark kan utsträckas åtskilliga kilometer från boplatsen.
<i>Hotbild</i>	Minskad tillgång på bladvass kan försämra möjligheter att bra boplatser. För övrigt bedöms inga direkt hot föreligga.
<i>Rödlistning</i>	-
<i>Bevarandeåtgärder</i>	Inga speciella åtgärder bedöms krävas för närvarande. Arten är förhållandevis fördragsam och flera par häckar nära vandringsleder och bebyggelse.
<i>Bevarandestatus</i>	Mycket gott bevarande.

Blå kärrhök - *Circus cyaneus* (A082)

<i>Beskrivning</i>	Blå kärrhök häckar numera enbart i norra Sverige rastar i området höst och vår. Ett mindre antal fåglar övervintrar.
<i>Hotbild</i>	Ingen hotbild bedöms föreligga i området.
<i>Rödlistning</i>	VU, sårbar.
<i>Bevarandeåtgärder</i>	Inga särskilda bevarandeåtgärder krävs.
<i>Bevarandestatus</i>	Mycket gott bevarande.

Ängshök

<i>Beskrivning</i>	Ängshöken är anpassad till öppen mark av ängs- eller hedkarakter. Häckar bland annat i sjöar av slättsjökaraktär, i igenvuxna sjöar, på igenvuxen betesmark, längs vattendrag, på mossar och i åkrar.
<i>Hotbild</i>	Arten häckar med enstaka par i eller i anslutning till nedre Helgeåns våtmarksområde. Ingen lokal hotbild förekommer.
<i>Rödlistning</i>	EN, starkt hotad.
<i>Bevarandeåtgärder</i>	Inga särskilda bevarandeåtgärder krävs.
<i>Bevarandestatus</i>	Svårbedömt, men böra vara ordinarie eller gott bevarande

Fiskgjuse - *Pandion haliaetus* (A094)

<i>Beskrivning</i>	Fiskgjusen har tidigare häckat på en specialbyggd boplattform i Araslövssjön. Sedan denna efter en isvinter kommit ur läge har den börjat häcka i en kraftledningsstolpe sydväst om sjön (utanför N2000-området). Sjön utnyttjas för födosök av dessa fåglar och fiskgjusar som rastar under flyttningstider. Den livnär sig till största delen av fisk.
<i>Hotbild</i>	Tillgången på lämpliga boplatser är begränsad.
<i>Rödlistning</i>	-
<i>Bevarandeåtgärder</i>	Äldre träd, lämpliga för boplatser, bör medvetet sparas. Likaså bör anordnande av boplatstyper uppmuntras.
<i>Bevarandestatus</i>	Gott bevarande.

Stenfalk - *Falco columbarius* (A098)

<i>Beskrivning</i>	Stenfalken är en småfågelspecialist som häckar i anslutning till öppna, småfåglerika
--------------------	--

	områden i Norrland. Området utnyttjas som födosöksområde främst under flyttningstider vår och höst.
<i>Hotbild</i>	Inga hot föreligger inom området.
<i>Rödlistning</i>	-
<i>Bevarandeåtgärder</i>	Inga bevarandeåtgärder krävs.
<i>Bevarandestatus</i>	Mycket gott bevarande.

Småfläckig sumphöna – *Porzana porzana* (A119)

<i>Beskrivning</i>	Småfläckiga sumphönan häckar vid våtmarker med någorlunda stabilt lågt vattenstånd och inte helt slutet vegetation. helst mader med fräken eller högstarr, i andra hand områden med bladvass eller säv. Födan består av små vatteninsekter och vattenväxter. Bete eller slätter på våta strandängar har en positiv effekt, eftersom detta förhindrar igenväxning med buskar och träd. Allt färre fynd av arten har gjorts i området under senare år.
<i>Hotbild</i>	Inom området kan igenväxning av blötare partier med buskar och träd vara negativt. Bibehållen och utökad betes- och slätterhävd borde vara gynnsam för arten.
<i>Rödlistning</i>	VU, sårbar
<i>Bevarandeåtgärder</i>	Det är viktigt med fortsatt betes- och slätterhävd av strandängarna kring sjön.
<i>Bevarandestatus</i>	Bristfällig kunskap, men det bör vara gott bevarande.

Kornknarr – *Crex crex* (A122)

<i>Beskrivning</i>	Artens viktigaste biotoper utgörs av fuktiga till våta, trädfräna ängsmarker där växtligheten domineras av gräs- och starrarter, ofta tillsammans med andra fuktmarksarter som svärdsilja och kaveldun. Enstaka spridda buskar, häckar eller små vassruggar nyttjas av de revirhävdande hanarna.
<i>Hotbild</i>	De allvarligaste hoten består av de kraftiga förändringar som har skett och fortfarande sker inom jordbruket. Dränering av våtmarker och fuktstråk har en starkt negativ inverkan på kornknarren, liksom annat som minskat den mosaikartade strukturen hos jordbrukslandskapet. Till synes lämpliga starrmader för kornknarren finns i området men arten är ändå mycket oregelbunden i sitt uppträdande i området och fynd görs numera inte varje år.
<i>Rödlistning</i>	EN, starkt hotad
<i>Bevarandeåtgärder</i>	Det är oklart vilka åtgärder som skulle kunna öka förekomsten. Ökad slätterareal, ytterligare senarelagd slätter (sker idag under första halvan av juli) och att viss slätterängar sköts mer extensivt (huggs ej varje år) kan övervägas.
<i>Bevarandestatus</i>	Kunskapen är begränsad men det bör vara ordinärt eller minskat bevarande.

Trana – *Grus grus* (A127)

<i>Beskrivning</i>	Tranan häckar vid sankt sjöstränder. Ett krav är att tranorna har möjlighet att bygga boet oåtkomligt för marklevande rovdjur, dvs. alltid omgärdat av vatten. Under häckningstid lever tranorna av rötter, skott och andra vegetabilier samt insekter, blötdjur, grodor, småfisk m.m. Tranan har under de senaste decennierna börjat häcka i våtmarksområdet längs nedre Helgeån och inom SPA-området häckar 1-2 par. Alltfler tranor rastar också i våtmarksområdet och inom SPA-området förekommer periodvis 500-1000 tranor som övernattar under vårflyttningen.
<i>Hotbild</i>	Det finns inget hot i våtmarksområdet eller SPA-området utom möjligen en ökning eller felaktig styrning av de rörliga friluftslivet så boplatsmiljöer störs.
<i>Rödlistning</i>	-
<i>Bevarandeåtgärder</i>	Inga bevarandeåtgärder behövs. Vid etablerande av gångstigar etc är det viktigt att hålla behörigt avstånd från kända boplatsområden.
<i>Bevarandestatus</i>	Mycket gott bevarande

Brushane - *Philomachus pugnax* (A151)

Beskrivning	Brushane rastar regelbundet i området under flyttningen och har ända in i sen tid haft en fast häckpopulation på de beteshävdade strandängarna vid Isterån. Numera är det osäkert om arten är årligen häckande. Inom den nordliga förekomsten från Dalarna och norrut finns goda häckbestånd.
Hotbild	Förekommer i mycket små antal på välhävdade strandängar i södra Sverige och beståndet har uppskattats till 15-30 par inom våtmarksområdet i Kristianstads Vattenrike. Antalet är litet och risken är stor för att arten kommer att försvinna helt om ett antal år. Trots mycket stora insatser för att förbättra och restaurera strandängsmiljöerna, är förmodligen bestånden i södra Sverige så små att effekten inte blir den önskade.
Rödlistning	VU, sårbar
Bevarandeåtgärder	När det gäller det häckande beståndet krävs fortsatt god hävd på de lokaler som hyser eller har hyst arten under senare år. I övrigt utgör de hävdade strandängarna rastmiljöer.
Bevarandestatus	Gott bevarande.

Skräntärna - *Sterna caspia* (A190)

Beskrivning	Skräntärna utnyttjar Araslövssjön som rast- och födosökmiljö. Ett fåtal par häckar i Landöskärgården. Den lever främst av fisk.
Hotbild	Inget hot förekommer mot arten inom SPA-området.
Rödlistning	VU, sårbar
Bevarandeåtgärder	Inga bevarandeåtgärder krävs inom SPA-området. Det kan vara av intresse att följa upp förekomst och storleksfördelning på förekommande bytesfisk.
Bevarandestatus	Gott bevarande.

Svarttärna - *Sterna sandvicensis* (A191)

Beskrivning	Svarttärnan häckar i våtmarksområdet med 35-40 par i mindre kolonier. Koloniernas placering varierar mellan olika år och även under säsongen. De bygger en tämligen stor, men slarvigt hopsatt bale på flytande växtlighet, gärna i eller i kanten av en sävruge, vilket gör den känslig för förändringar i vattenstånd och oväder med kraftiga vindar och stora vågor.
Hotbild	De naturligt varierande vattenstånden utgör en hotbild som förstärks av att säven minskar alltmer i förekomst och utbredning. Detta innebär dels sämre skydd för av bona, dels sämre förekomst av ihopflutna sävsträngar för boplacering. Båttrafik, speciellt med båt som åstadkommer höga svallvågor, rörligt friluftsliv med fiske nära kolonierna utgör andra möjliga hot.
Rödlistning	VU, sårbar
Bevarandeåtgärder	Det är svårt att skydda kolonierna genom införande av beträdnadsförbud eftersom boplatserna skiftar mellan åren och under säsongen. Det är därför viktigt att föra ut information om arten och dess känslighet till olika nyttjare av sjön (fiskare, andra båtanvändare inklusive båtburen turism). Det är också svårt att påverka förekomsten av övervattensvegetation som säv och andra arter. Det är viktigt att den klippningsverksamhet som sker bara i begränsad omfattning får omfatta övervattensvegetation. Försök har utförts med att tillhandahålla boplatzformar. Etablering av bon har skett på dessa, men predationen är omfattande. Under de senaste åren har mycket få ungar blivit flygga.
Bevarandestatus	Ordinärt eller minskat bevarande

Jorduggla - *Asio flammeus* (A222)

Beskrivning	Jordugglan förekommer regelbundet, men sparsamt som rastfågel under höst- och vårflyttningen. Vissa år är det möjligt att häckning påbörjas, men häckning finns inte konstaterad i våtmarksområdet sedan många år.
-------------	--

<i>Hotbild</i>	Jordugglan är beroende av gnagare och gynnas av en mosaik av öppna gräsbärande marker med varierande hävd. Något hot mot dessa miljöer bedöms inte finnas för tillfället.
<i>Rödlistning</i>	NT, missgynnad.
<i>Bevarandeåtgärder</i>	Markerna bör fortsätta hållas öppna genom betes och slätterhävd.
<i>Bevarandestatus</i>	Gott bevarande.

Kungsfiskare – *Alcedo atthis* (A229)

<i>Beskrivning</i>	Kungsfiskaren försöker emellanåt häcka i rotvältor i anslutning till vatten inom området. utgör. Området utgör födosökmiljö för närboende, rastande och övervintrande fåglar.
<i>Hotbild</i>	Att rotvältor, brinkar och andra naturliga boplatsmiljöer åtgärdas eller jämnas ut.
<i>Rödlistning</i>	VU, sårbar.
<i>Bevarandeåtgärder</i>	Det är viktigt att de rotvältor som regelmässigt etableras längs vattendraget sparas då dessa utgör en av de få boplatsmiljöer som är tillgängliga i våtmarksområdets lugnflytande vattenmiljöer. I övrigt är det positivt att det på lämpliga platser skuggade miljöer (träd och buskar) som hänger ut över vattendraget för att gynna möjligheterna för fiske.
<i>Bevarandestatus</i>	Gott bevarande.

Spillkråka - *Dryocopus martius* (A236)

<i>Beskrivning</i>	Spillkråkan häckar möjligen med något par inom området. De strandnära alskogsmiljöerna med inslag av döda eller döende träd härbärgerar vedlevande insekter och utgör viktiga uppehållsplatser utanför häckningstid.
<i>Hotbild</i>	Inga kända hot föreligger inom området.
<i>Rödlistning</i>	-
<i>Bevarandeåtgärder</i>	Bevarande av träd som får åldras och dö är viktigt.
<i>Bevarandestatus</i>	Gott bevarande.

Blåhake – *Luscinia svecia* (A272)

<i>Beskrivning</i>	Blåhaken rastar i vegetationsrika (vass, gräs, mållor mm) miljöer under höstflytningen.
<i>Hotbild</i>	Inga kända hot föreligger inom området.
<i>Rödlistning</i>	-
<i>Bevarandeåtgärder</i>	Inga särskilda åtgärder krävs.
<i>Bevarandestatus</i>	Kunskapen är begränsad, men det föreligger sannolikt gott bevarande.

Höksångare – *Sylvia nissoria* (A307)

<i>Beskrivning</i>	Höksångare rastar i vegetationsrika miljöer.
<i>Hotbild</i>	Inga kända hot föreligger inom området.
<i>Rödlistning</i>	NT, missgynnad.
<i>Bevarandeåtgärder</i>	Inga särskilda åtgärder krävs.
<i>Bevarandestatus</i>	Kunskapen är mycket begränsad, men det bör föreligga gott bevarande.

Törnskata - *Lanius collurio* (A338)

<i>Beskrivning</i>	Häckningsplatserna utgörs av öppna mosaikartade marker med rik insektsförekomst på varma, solbelysta lokaler. Häckningslokalerna kräver god tillgång på attraktiva insektsmiljöer i form av blommande och bärande buskar (t.ex. nypon, slån eller björnbär) i kombination med öppna partier, t.ex. kortbetade gräsytor.
<i>Hotbild</i>	Det största generella hotet utgörs av den lång tid minskande tillgången på lämpliga häckningsmiljöer; igenläggning av jordbruksmark, minskad hävd av naturliga, ögödslade betesmarker och allt mer rationell skötsel av kvarvarande marker. Törn-

	skatan förekomst är kopplad till rik insektsförekomst som i sin tur är kopplad till hög artdiversitet av blommande växter. Enbart kortbetade marker är således inte optimala för törnskator. Inom området föreligger för närvarande inget hot inom området.
<i>Rödlistning</i>	NT, missgynnad
<i>Bevarandeåtgärder</i>	Restaurering av betesmarker har skett inom Näsby fält naturreservat och sannolikt gynnat törnskatan. Det är viktigt att etablera och sköta buskrika skogsbryn.
<i>Bevarandestatus</i>	Gott bevarande.

Sädgås – *Anser fabalis* (039)

<i>Beskrivning</i>	Sädgåsen rastar och övervintrar i stora antal på Kristianstadsslätten. Sjöarna och större översvämningar utnyttjas främst för nattvilan men besöks även under dagtid för fjädervård och vila. Vid tillfällen med intensiv jakt söker sig många gäss till sjön.
<i>Hotbild</i>	Båtfarande, speciellt med grundgående båtar under rast- och övervintringsperioden kan innebära hot genom ökad störning. Inom västra halvan av områden (sjö- och strandängsdelar) är jakten på våtmarksfåglar oregerad.
<i>Rödlistning</i>	NT, missgynnad.
<i>Bevarandeåtgärder</i>	För närvarande är de mest viktigt att följa upp om det är någon störning och hur den i så fall utvecklas.
<i>Bevarandestatus</i>	Gott bevarande.

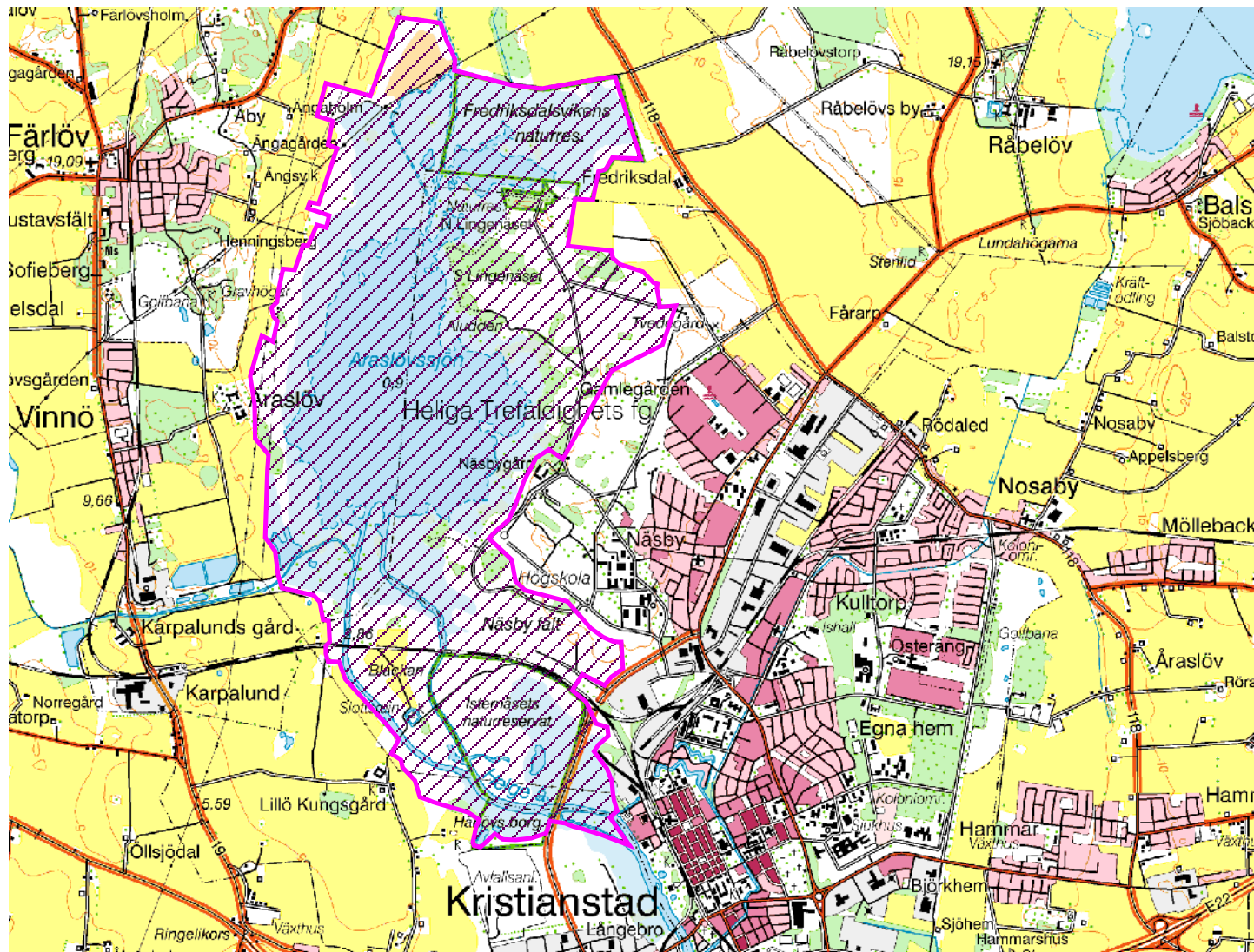
Kanadagås – *Branta canadensis* (044)

<i>Beskrivning</i>	Kanadagåsen är introducerad till Sverige, häckar i södra delen av landet. Några få par häckar i våtmarksområdet längs nedre delarna av Helgeån, medan den rastar och övervintrar i stora antal på Kristianstadsslätten. Sjöarna och större översvämningar utnyttjas främst för nattvilan men besöks även under dagtid för fjädervård och vila. Vid tillfällen med intensiv jakt söker sig många gäss till sjön.
<i>Hotbild</i>	Båtfarande, speciellt med grundgående båtar under rast- och övervintringsperioden kan innebära hot genom ökad störning. Inom västra halvan av områden (sjö- och strandängsdelar) är jakten på våtmarksfåglar oregerad.
<i>Rödlistning</i>	-
<i>Bevarandeåtgärder</i>	För närvarande är de mest viktigt att följa upp om det är någon störning och hur den i så fall utvecklas.
<i>Bevarandestatus</i>	Gott bevarande.

Mindre hackspett – *Dendrocopus minor* (A240)

<i>Beskrivning</i>	Mindre hackspetten häckar i lövskogsmiljöer rika på död ved. I våtmarksområdet längs nedre delarna av Helgeån finns ett gott bestånd på ca 10 par. Arten finns i våtmarksområdet hela året och olika delar utnyttjas under olika tider. Även sjöarnas bladvassbårder och sjöstrandsnår är viktiga födosöksområden under främst hösten och vintern.
<i>Hotbild</i>	Största hotet av att man ”städar” undan träd och buskar som är försvagade eller döda.. För närvarande bedöms förekomsten av död ved öka i området genom de regleringar som sker i de naturreservat som bildats under senare år.
<i>Rödlistning</i>	NT, missgynnad.
<i>Bevarandeåtgärder</i>	Utöver åtgärder som anges i fastställda reservatsskötselplaner, så krävs att ett restriktivt, naturvårdsanpassat skogsbruk bedrivs i övriga delar av området.
<i>Bevarandestatus</i>	Gott bevarande.

Översiktskarta Natura 2000 (SPA) Araslövssjöområdet

Natura 2000 -fågel (spa) araslövssjön.shp

**Utdrag ur karta över Ramsarområdet, tillhörande biosfäransökan,
daterad 2005-01-20**

